

Eesti Kirändusmuusõumi folkloristiga osakund, Eesti Rahvaluulõ Arhiiv,
Tartu Ülikooli eesti ja võrdõlva rahvaluulõ opituul ja Eesti Folkloori
Instituut kõrraldasõq 01.03.2007 - 15.04.2007

KOOLIPERIMÜSE KORJAMISÕ VÕISTLUSÕ

Ossa võtma kutsutas 4.-12. klassõ opilaisi nelän vannusõrühmän: 4.-5., 6.-7., 8.-9. ja 10.-12. klass. Ku Sa otsustat saataq umaq tiidmiseq kooliperimüse korjamisõ võistlusõlõ, sõs oodami, et panõt mano uma kontaktteedüse: nimi, sündümise aig, elokotus, kuul, klass ja ku om, sõs e-aadrõs.

Vastaq kõigilõ küsümüisile, a ku mõni teema õks sukugi ei passiq, sõs tuu jätäq tegemädä. Ummi mõttit võit kirotaq egä as'a kottalõ, a lühkeseq jah-ei-vastusõq olõ-i hääq. Innekõkkõ oodami kir'eldüisi (mänguq) ja juttõ (nal'a-jutuq, juhtumisõq), laulutekste ja ütlemiisi. Teemat "Huumor" vastatõn kirotaq umast pääst, är kirotaguq ümbre raamatit ja är võtkuq tekste võõridõ Internetilehekülgi päält. Ku mõnõ tõsõ teema vastamisõ man netilehti pruugit, sõs panõq sinnä kimmähe mano ka veebiaadrõs.

Kirotaq niimuudu, nigu Sa hariligult sõpruga kõnõlõt ja kirotat.

Ku vastat küsümüisile koton ja ku sul om arvut, sõs kirotaq arvutiga, ku saat. Saadaq sõs uma tüü failina vai e-kiräga aadrõsi kp@folklore.ee pääle. Vastadaq võit ka veebikeskkunnan (www.folklore.ee/kp).

Matõrjaaliq tüü mano

Väega oodami egäsugutsit manomatõrjaalõ: fotoq, videoq, lindistüseq, kaustiguq-salmiguq (nt "Minu sõber"), lauliguq jm. Ku tahat originaali tagasi, sõs teemi tuust koopia ja saadami originaali Sullõ tagasi. A 2007. aasta kooliperimüsest hää pildi saamisõs om meil ka kimmäst arvu originaalõ vaia. Nii et olõmi väega tenoliguq, ku originaalõ umaniguq ommaq nõun noid arhiivilõ perises andma.

Avvuhinnaq

Eri vannusõrühmi pääavvuhinnaq ommaq kaamõraq ja arvudiq. Eripree-miäq ommaq viil eri teemadõ parõmbilõ vastajilõ. Hindamisõ man arvõstõdas tõie kvaliteedi ja kvantiteedi suhet. Preemiäq ommaq mõtõlduq ka oppajilõ.

Koolilatsi käest om perimüst kor'at sääntside sammu ettevõtmiisi abiga 1920. aastist pääle. Su vastus avitas alalõ hoitaq ja uuriq täämbädse päävä nuuriperimüst. Vastus hoitas alalõ 1927. aastal tettü Eesti Rahvaluulõ Arhiivi kogon "Kooliperimüs".

Täpsembäq juhõndiq uma tüü vormistamisõs, kavaq küsütlemises, uurmistüü juhõndiq jm lövväti aadrõsi www.folklore.ee/kp päält.

TÄNAME!

KOOLIPERIMÜSE KORJAMISÕ VÕISTLUSÕ KÜSÜMISKAVA 2007

Pallõmi vastadaq küsümüisile umast pääst. Küssüq võit ka sõpru ja näide vanõmbidõ käest, a kimmähe ärq võtkuq appi raamatit! Inne vastamisõga päälennakkamist kirotaq paprõ pääle uma nimi, sugu, vannus, kuul, klass, elokotus ja ku om, sõs e-posti aadrõs.

1. VABA AIG JA SÕBRAQ

A. Ku pall'o Sul vapa aigu om? Määntseq tegevüseq Sullõ miildüseq? Määntsin trennen vai huvitsõõrõn käüt?

B. Ku sakõstõ ti sõpruga kokko saati ja midä sõs tiiti? Määntseq ommaq ti kimmäq kokkosaamisõ kotusõq? Minkast Sa sõpruga hariligult kõnõlõt? Määntseq salareegliq ommaq Su sõpru hulgan olõman? Kas ti säeti hindit vastamiisi (vastandate) mõnõ tõsõ grupiga (klassin, koolin, liinan)?

C. Panõq kirja mõni viimäte kõnõld vai kuult jutt, nii nigu Sa kõnõlnu taad sõbralõ. D. Määne Su hüüdnimi om? Kiä tuu pandsõ ja mille? Kiä Sinnu tuu nimega kutsvaq? Kinkalõ viil ja määntsit hüüdnimmi (kutsmisnimmi, sõimunimmi) pandas (oppajaq, sõbraq)? Kiä noid tiidväh? Kirotaq egä hüüd-nime saamisõ seletüs vai lugu tollõ kottalõ, midä olõt kuulnu.

E. Kirotaq, määntseq hobiq Sul ommaq (minkagi korjainõ, pääväraamadu vai salmigu pidämine vm). Mille ja kuis Sa naidõ hobidõga tegelet? Tulõtaq miilde hobidõga kõüdetüid juhtumiisi.

F. Kas Sul om lemmikelläi, kost tä nime om saanu? Tulõtaq miilde timäga kõüdetüid juhtumiisi.

G. Kiä ommaq Su iinkujoq? Midä Sa tiit, et ollaq ummi iinkujõ muudu? Kas püvvät ka hinnäst näide muudu rõivilõ pandaq vai üllen pitäq? Kost Sa saat teedüst ummi iinkujõ kottalõ? Määnest iinkujõga kõüdetüt atribuu-tikat (sainaplakadiq, T-hammõq, fotoq vm) Sul om? Ku tähtsä om Sullõ ollaq stiilne ja kuis Sa tuud vällä näütät?

H. Määne om Su lemmikansambli ja lemmikmuusigastiil, lemmiklaulja, -näütelejä? Määnest muusigat Sa sukugi ei kullõq ja määnest kullõt mõni-kõrd?

I. Kas sa laulat laulõga ütlen ja kas õnnõ ütsindä vai ütlen tõisiga? Miä Sinnu laulma pand? Kon ja kuna Sa viil laulat?

J. Määne om Su lemmikspordiala ja mille? Kiä om Su lemmikspordlanõ ja mille? Kuis Sa tälle ütlen elät (koton, võistluisil; määntseq ommaq hõigahtamisõq virgutamisõs, loosungiq jne)?

K. Kirotaq tuust kah, minka kottalõ mi küssüq es mõistaq.

2. HUUMOR

A. Kas Sa piät hinnäst hääs nal'ategijäs? Ku sakõstõ kõnõlõt tõisilõ anõkduutõ? Määntsen seltskunnan hariligult nall'u kõnõldas? Kas ja kuis ommaq poiskõisi ja tütärlatsi nal'aq tõistmuudu? Kiä klassin vai sõpru hulgan tege sakõstõ nall'a vai kõnõlõs anõkduutõ?

B. Määndsit tempe vai krants'uisi tetäs Su tutvidõ hulgan klassivellile ja -sõsarilõ, koolivellile ja -sõsarilõ, oppajilõ ja võõrilõ? Tulõtaq miilde aprillinall'u!

C. Kuis nal'aq Sinu mano jõudvaq - kost Sa noid kuulõt vai loet?

D. Kas Sa kirotat anõkduutõ, nall'u ja muid nal'akit asju üles (märkmikku; Delfi lehekülgi pääle vai muialõ netti; blogidõ, foorummõ vai ummi e-kirju sisse)? Ku sakõstõ Sa tuud tiit?

E. Panõq kirja niipall'o anõkduutõ (ütskõik määntsit), ku miilde tulõ.

F. Kirotaq nal'a- vai keerdküsumüisi, mõistatuisi, miä nakkasõq erinevide küsisõnnuga!

G. Kirotaq kildõ, hüvvi (vaimukaid) vai nal'akit ütlemiisi; reklaamõst lainatuid lausit; vanasõnaparoodijit!

H. Määntsit nal'akit, tunnõtuist laulõst ümbre tettüid laulõ Sa tiiät?

I. Püvväq miilde tulõtaq ja joonistaq mõnõq piltmõistatusõq. Panõq seletüseq kah mano!

J. Määntsit koomiksiid Sa loet? Ku joonistat naid ka esiq, joonistaq siiäq kah!

K. Kirotaq tuust kah, minka kottalõ mi küssüq es mõistaq.

Toimkund:

Ave Tupits, avetupits@folklore.ee, 7377 745

Risto Järv, risto@folklore.ee, 7376 214

Mare Kõiva, mare@folklore.ee, 7377 740

Astrid Tuisk, astrid@folklore.ee, 7377 737

Piret Voolaid, piret@folklore.ee, 7377 742

Eesti Kirändüsmuusõumi folkloristiga osakund, Eesti Rahvaluulõ Arhiiv, Tartu Ülikooli eesti ja võrdõlõva rahvaluulõ opituul ja Eesti Folkloori Instituut

3. HIRMUQ, USKMISÕQ, ETTEKUULUTAMINÕ (ENNUSTAMINE)

A. Midä Sa pelgät, miä om Sinnu hirmutanu? Kas Sul om olnu uma hirmsa läbielämine, mõnõ filmi tegeläne vai midägi muud, midä olõt väega pelänü. Määntseq mõttõpildiq ildampa Su pään ommaq kõrdunu?

B. Kas täüskasunuq ommaq Sinnu minkagi hirmutanu, et Sa hää lats olõssi? Minkaga?

C. Kas Sul om olnu hirmutavit unni vai om kiäki tõnõ ummist unnist kõnõlnu? Midä Sa olõt unni täudeminekist kuulnu?

D. Kos ja kuna hariligult hirmujuttõ kõnõldas? Kiä kõnõlõs?

E. Kas Sa olõt kuulnu ja kõnõlnu õudusjuttõ? Tuuq näütit.

F. Kirotaq juttõ, miä ommaq kõudedü varõmidõ, kalmuaia, tühje maiu, kummituisiga?

G. Midä on kõnõld UFO-dõst, verenedsijist (vampiirõst) jne?

H. Panõq kirja kõlakaq, jutuq kahtlaisist juhtumiisist, nn liinajutuq (süstlaga nakataminõ, ahistajaq, as'aq söõgi seen jm). Kuis naid juttõ nimetedäs?

I. Kas Sa olõt tulõvikku, õnnõ vai muud ette kuulutanu? Kon, kuis ja kinkaga tuud teit? Kas olõt vaimõ vällä kutsnu?

J. Kirotaq egäpääväärvamiisi ja -uskmiisi, nn käibetõdõsit (nt Tsäi om tervüsele parõmb ku kohvi; Meheq ommaq parõmbaq kokaq; Targal inemisel om korgõ otsaedine). Määntsit stereotüüpe tiiät (Kõik ... (määndsegi rahvusõ vai rahvarühmä esindäjäq) ommaq ...).

K. Määntseq endeq toovaq halva? Miä tuu õnnõ, miä õnnõtust? Kuna saa midägi suuviq?

L. Kirotaq tuust kah, minka kottalõ mi küssüq es mõistaq.

Kontaktaadrõs:

„Koolipärimus”

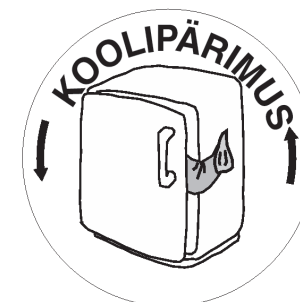
Eesti Kirjandusmuuseum

Vanemuise 42

Tartu 51003

E-post: kp@folklore.ee

Koduleht: www.folklore.ee/kp

4. TELEVISIOON JA ARVUTI

A. Ku pall'o Sa päävän telekat kaet? Määntsit teleseriaalõ ja mille Sa viimätsel aol kaet? Määntsit mängõ olõti mängnü vai määntsit stiilipitõ olõti pidänü telesaatiõ vai filme iinkujo perrä?

B. Ku pall'u pruugit arvutit, määntside netilehekülgi pääl Sa kõik aig käüt? Kuis Sa suhtlõt Internetin: jututarõq, foorumiq, msn-messenger jt netisuhtlõmisõ vahendiq, internetitefon? Kas Sa võtat foorumiidõ-jututarri kõnõlõmiisist ossa? Määntside teemadõ pääle Sa kommõntaarõ kirotat?

C. Ku Sul om uma kodolehekülg, sõs salvõstaq tollõ sisu faili ja kommõnteeriq, kuna tuu tettü om. Mille Sa hindäle kodolehe teit? Kiä tuud kaiaq võissi?

D. Määntsit blogisit Sa loet? Ku Sa esi piät bloki, sõs mille? Ku sakõstõ ja midä Sa sinnäq kirotat? Kinkalõ tuu mõtõld om?

E. Määntsit suhtlusportaalõ Sa kaet (www.rate.ee; www.orkut.com jpt)? Määntsit teemasit loet ja kommõnteerit? Kopeeriq faili näütuses umaq kontoq ja fotoq.

F. Kas Sul om vällä kujonu uma kimmäs virtuaalnõ sõpru hulka, kinkaga Sa periselon kokko ei saaki?

G. Panõq kirja arvudimängõ, midä Sa mängit. Kas Sa mängit veebi-, plaadi- vai videomängõ? Mitmõköisi vai ütsindä? Määntseq mänguq Sullõ inämb miildüseq? Kir'eldäq paari umma lemmikarvudimängu (nimi, mille mängit, mille miildüs, mängu sisu). Kuis Su lemmikmänguq ommaq vahetunu? Määntsit mängõ olõt pikkä aigu mängnü? Salvõstaq mängijide umavaihlõidsi kommõntaarõ Internetifoorumiten (nt Mängukoobas).

H. Ku Sul om olnu kogõmuisi neti halvõmba poolõga (arvudiviiruisi levimine, viirusõq/ussiq/trojaniq, spämm/kettkiräq, häkkeriq/kräkkeriq), sõs kirotaq tuust.

I. Kirotaq mobiili- ja meilinall'u (sms-q). Kuna saadat e-kaartõ, kuna sms-e, kuna periskaartõ?

J. Blokiirmisõq. Ku Sul om olnu segädüisi suhtlusprogrammõ vai -lehekülgi tõisi pruukjidõ vai administraatoriga, sõs mille?

K. Kirotaq tuust kah, minka kottalõ mi küssüq es mõistaq.

5. TÄHTPÄÄVÄQ JA PIDOQ

Oodami tähtpäivi ja sündmüisi kir'eldüisi, miä võivaq ollaq kõüdedüq kooli ja Su hindä elosündmüisiga. Ku saat, panõq mano tähtpäivi pilte ja kimmähe seletäq, miä säääl nätäq om.

A. Kirotaq minevä- ja timahavva koolin peetuist tähtpäivist (nt märdipäiv, jüripäiv). Määntsil kooli üritüisil ja tähtpäivil käüdäs hää meelega?

B. Kirotaq kuuliastmisõ ja kooliga kõüdetüid kombit (nt edimäne koolipäiv, tutipido, rebäses lüümine, saa päävä ball).

C. Kir'eldäq kooli muid esieräliidsi pitõ ja tähtpäivi (nt stiilipidoq, missi ja misteril valimisõq, süksmatk).

D. Kas ja kuis ti tähistät nimepäivä?

E. Määntsit tähtpäivi ja kuis perren tähistäti (nt jaanipäiv)?

F. Kirotaq umast viimätsest sünnipääväst. Kuis Sa sünnipääväs ette valmistat? Kon hariligult sünnipääväpido peetäs? Kedä pidolõ kutsutas? Midä kingitäs, määntseq ommaq õnnõsoovikaardiq? Määntsit salmõ kirotõdas õnnõsoovikaartõ pääle? Midä pidolõ tetäs? Kuis perren peetäv sünnipäiv erines sõpruga peetäväst?

G. Kirotaq tuust kah, minka kottalõ mi küssüq es mõistaq.

---

6. MÄNGUQ

A. Kinkaga kuun Sa vällän mängit? Kinkaga tarõn mängit? Kas poiskõsõq ja tütarlatsõq, esi rahvusõst latsõq mängväq kuun vai erälde? Midä ti koolin vahetunnõ aigu mängiti? Kas vanõmbaq kah latsiga mängväq? Ku mängväq, sõs midä ja kuis? Kas mängit ütsindä kah, midä ja kuis?

B. Mänguga päälennakkaminõ. Kuis selgitedäs vällä püüdjä vai lugõja? Kirotaq mängualostamisõ salmõ!

C. Kir'eldäq mängõ ja noidõ reegliid. Võtaq abis sääne sortõs jagaminõ: pallimänguq, viskõmänguq, joosumänguq, käkmismänguq (peitusmängud), hüppämise mänguq (hüppemängud), tasakaalumänguq, plaksutamismänguq, näpumänguq (sõrmemängud), pandimänguq, kaardimänguq, lavvamänguq, paprõmänguq, sõnamänguq.

D. Määntsit mängõ mängseti sõs, ku peris tsill'okõsõq olliti (nt kodo, arst, provvaq, puut, tiatri, lauluvõistlus, politsei-kur'ategijä, sõaväeläne, autojuht jm).